

SİMÜLASYON UYGULAMASININ KADIN SAĞLIĞI VE HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ DERSİ EĞİTİMİNE ETKİSİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİNİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF STUDENT OPINIONS ON THE EFFECT OF SIMULATION TRAINING ON THE EDUCATION OF WOMEN'S HEALTH AND DISEASES NURSING COURSE

Esra Arslan Gürcüoğlu^{1*}, Mehtap Uzun Aksoy², Sıdıka Pelit Aksu¹, Ayten Şentürk Erenel¹

¹Gazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Ankara, Türkiye

²Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Eskişehir, Türkiye

ORCID iD: Esra Arslan Gürcüoğlu: 0000-0002-0569-0106; Mehtap Uzun Aksoy: 0000-0002-4290-7693; Sıdıka Pelit Aksu: 0000-0001-9251-0689; Ayten Şentürk Erenel: 0000-0002-0841-2099

***Sorumlu Yazar / Corresponding Author:** Esra Arslan Gürcüoğlu, **e-posta / e-mail:** arslanesraank@gmail.com

Geliş Tarihi / Received: 18.07.2018

Kabul Tarihi / Accepted: 21.11.2018

Yayın Tarihi / Published: 01.01.2019

Öz

Amaç: Araştırma kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersinde simülasyon yöntemi ile uygulama yapan öğrencilerin, simülasyon eğitiminin teorik ders ve klinik uygulama becerileri üzerine etkisine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır.

Yöntem: Tanımlayıcı tipteki araştırma bir devlet üniversitesinde kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersi alan toplam 103 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Öğrencilerin ders programı sırasıyla teorik eğitim, senaryolar eşliğinde simülasyon eğitimi ve klinik uygulama olarak yürütülmüştür. Öğrencilere klinik uygulama öncesi simülasyon laboratuvarında, 32 saat senaryolar eşliğinde simülasyon eğitimi verilmiştir. Veriler klinik uygulamanın bitiminde, 14 sorudan oluşan anket formu aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde, nicel değişkenler için ortalama ve standart sapma, nitel değişkenler için sayı ve yüzde değerleri kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin yaş ortalamaları 21,13±2,16 ve %84,5'i kadındır. Öğrencilerin %87,4'ü simülasyon eğitimi almanın klinik uygulamaya hazırlanmalarını olumlu etkilediğini, %95,1'i klinik uygulamada özgüveni, %80,6'sı klinik uygulamadan memnuniyetlerini olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Öğrencilerin simülasyon eğitiminin klinik uygulama başarısına dair düşünceleri sorulduğunda ilk üç sırada, eksikliklerini önceden görmelerini sağladığını (%75,7), klinik başarılarını artırdığını (%72,8) ve hata yapma riskini azalttığını (%61,2) ifade etmişlerdir. Öğrencilerin %93,2'si simülasyon eğitiminin yaygınlaştırılması gerektiğini ve %71,8'i teorik bilgilerini uygulamaya daha iyi aktarabildiklerini bildirmiştir. Ancak, öğrencilerin %59,2'si kritik karar verme sürecine katkı sağlamadığını, %64,1'i sınav başarısını olumlu etkilemediğini, %70,9'u ekip içi işbirliğini arttırmadığını bildirmiştir.

Sonuç: Öğrencilerin çoğunluğu simülasyon eğitiminin klinik uygulama, beceri ve dersi kavrama durumları üzerine olumlu etkisi olduğunu ve büyük bir çoğunluğu simülasyon eğitiminin yaygınlaştırılması gerektiğini bildirmiştir. Ancak öğrencilerin çoğu simülasyon eğitiminin kritik karar verme süreci, ekip içi iş birliği ve sınav başarısı üzerine olumlu etkilerinin olmadığını bildirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Simülasyon, hemşirelik eğitimi, öğrenci hemşire, hemşirelik, klinik uygulama

Abstract

Objective: The aim of research was to determine the opinions of students who practice with simulation method in course of labor, women health and diseases nursing about effect of simulation training on theoretical and clinical practices.

Methods: The research conducted as descriptive study with 103 students who took labor, women's health and diseases nursing course in state university. Curriculum consists of theoretical education, simulation training, clinical practice respectively. 32-hours simulation training given before clinical practice in simulation laboratory. At the end of clinical practice, questionnaire forms consisting of 14 questions completed. In the evaluation of data, the mean and standard deviation for quantitative variables, number and percentage values for qualitative variables used.

Results: The mean age of students was 21.13 ± 2.16 and 84.5% was female. Students' 87.4% stated simulation training had positive effect on preparation to clinical practice, 95.1% had self-confidence in clinical practice, 80.6% simulation had positive effect on satisfaction with practice. Students' 75.7% saw shortcomings in advance, 72.8% stated there was an increase in clinical success, 61.2% reducing risk of mistakes. 93.2% of students thought simulation should be widespread, 71.8% stated they could use theoretical knowledge better during practice. However, students' 59.2% stated simulation didn't contribute to critical decision-making process, 64.1% didn't affect exam success positively, 70.9% didn't increase intra-team collaboration.

Conclusion: The majority of students stated simulation training had positive effect on clinical practice, skill and cognitive ability, and suggested simulation training should be widespread. However, most students reported simulation had no positive effect on critical decision making, intra-team collaboration, exam success.

Keywords: Simulation, nursing education, nursing student, nursing, clinical practice

Giriş

Hemşirelik eğitiminde simülasyon kullanımı son yıllarda giderek artmaktadır.¹ Simülasyon hemşirelik öğrencilerinin gerçeğine uygun olarak oluşturulmuş ortamlarda uygulama için gerekli becerileri geliştirmelerine olanak sağlayan bir yöntemdir.² Literatürde simülasyon; vaka çalışmaları, bilgisayar yazılımları ve klinik senaryolar gibi yöntemler kullanılarak gerçek bir olayın yakın temsili olarak tanımlanmaktadır.^{3,4} Simülasyon, klinik becerilerin demonstrasyonunun yanı sıra, klinik temelli oluşturulan senaryolarla öğrencide klinik yeterlilik ve özgüven kazanılmasına olanak sağlayan bir öğretim stratejisidir.⁵ Hemşirelik eğitiminde öğrenci sayılarının artmasına bağlı klinik uygulama sırasında hasta ile öğretim için yeterli fırsatın sağlanamaması ve öğrenciler için güvenli ve kaliteli öğrenme ortamlarının sağlanması açısından hemşirelik eğitiminde simülasyona ihtiyaç duyulmaktadır.⁶⁻⁹ Simülasyon kullanımının eğitimde en önemli interaktif yöntemlerden birisi olduğu bilinmektedir.¹⁰ Literatürde simülasyon eğitiminin öğrencilerde anksiyete düzeyini azalttığı, kendine güven ve eleştirel düşünme becerileri, kritik bakımla ilişkili yetkinlik ve güven düzeylerini artırdığı belirtilmektedir.^{1,7,11,12} Khalalia'nın çalışmasında simülasyon kullanımının öğrencilerin klinik uygulamaları sırasındaki anksiyete düzeylerini azalttığı, bakım becerileri ve özgüven düzeylerini artırdığı bildirilmiştir.⁷ Wagner ve ark. tarafından yapılan çalışmada, simülasyon eğitimi alan öğrencilerde klinik deneyimden memnuniyetin arttığı, ayrıca öğrencilerin bilgi düzeyinin yükseldiği, hastalara daha fazla yarar sağladıkları, klinik hemşireleri tarafından kabul görme düzeylerinin daha iyi olduğu ve hemşirelik becerilerinde artış olduğu saptanmıştır.¹³ Oh ve ark.'nın metaanaliz çalışmasında simülasyon temelli hemşirelik eğitiminin, öğrenmenin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarına faydalı etkileri olduğu bildirilmiştir.¹⁴ Aynı çalışmada bilgi edinme, iletişim becerisi, öz-yeterlilik, öğrenme motivasyonu ve klinik yeterlilik üzerine anlamlı etki sağladığı, eleştirel düşünme ve öğrenme doyumunu üzerine anlamlı etkisi olmadığı saptanmıştır.¹⁴ Hemşirelik eğitiminde "Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği" simülasyon kullanılmasına ihtiyaç duyulan derslerden birisidir. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği simülasyonlarında obstetrik ve jinekolojik tüm durumlara yönelik bakım becerilerinin eğitimi, uygulaması, değerlendirilmesi veya araştırılması konuları yer almaktadır.^{15,16} Ardıç ve ark.'nın çalışmasında öğrenciler obstetrik becerilere yönelik verilen simülasyon eğitiminin öz-yeterlilik, mesleki beceri, kendine güven, problem çözme, iletişim ve takım çalışması üzerinde oldukça etkili olduğunu bildirmişlerdir.¹⁷ Literatürde de simülasyon eğitiminin obstetri hemşireliğinde etkin bir eğitim yöntemi olduğu belirtilmektedir.¹⁸ Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği alanında simülasyon eğitiminin öğrenciye olan yararlarının yanı sıra hasta bakımı açısından yararları olacaktır. Mahremiyet gerektiren uygulamaların yer aldığı, anne ve bebek sağlığının kritik önem taşıdığı ve kritik karar vermenin oldukça önemli olduğu bu alanda simülasyon sayesinde deneyimsiz öğrenci tarafından hastaya yapılacak işlemlerin ve istenmeyen hata oranlarının azaltılacağı düşünülmektedir.

Bu bağlamda araştırmada kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersinde simülasyon yöntemi ile uygulama yapan öğrencilerin simülasyon eğitiminin klinik uygulamaya etkisine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma soruları

1. Öğrencilerin simülasyon eğitiminin Kadın Hastalıkları Hemşireliği Dersinin klinik uygulama üzerine etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Simülasyon eğitiminin öğrencilerin klinik uygulama sırasında özgüvenleri üzerine etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?

3. Simülasyon eğitiminin öğrencilerin klinik uygulamadan duydukları memnuniyet üzerine etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?

4. Öğrencilerin simülasyon eğitiminin, klinik uygulama başarısı üzerine etkisine dair görüşleri nelerdir?

5. Öğrencilerin simülasyon eğitiminin Kadın Hastalıkları Hemşireliği Dersinin teorik eğitimi üzerine etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?

6. Öğrencilerin simülasyon eğitiminin, sınav başarısı üzerine etkisine dair görüşleri nelerdir?

7. Öğrencilerin Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinin kavranmasında simülasyon uygulamalarının etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?

8. Öğrencilerin simülasyon eğitiminin, klinik uygulama becerilerine etkisine ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Tipi

Araştırma bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersinde simülasyon destekli eğitim alan öğrencilerin, simülasyon uygulamasının Kadın Sağlığı Hemşireliği dersinin teorik ve pratik eğitimine etkisine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini üniversitenin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde 2016-2017 bahar yarıyılında kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersini simülasyonla eğitim aldıktan sonra klinik uygulamaya çıkan 107 öğrenci oluşturmuştur. Evrenin tamamı örneklem kapsamına alınmış, ancak dört öğrenci araştırmaya katılmak istemediği için örneklemi çalışmaya katılmayı kabul eden 103 öğrenci oluşturmuştur.

Verilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Doğum, kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersi simülasyon laboratuvarı 2015-2016 güz eğitim öğretim yılında kurulmuş ve simülasyon senaryoları dersin öğretim üye ve elemanları tarafından literatür incelenerek hazırlanmıştır. Ders programı sırasıyla öğrencilerin teorik eğitimi, senaryolar eşliğinde simülasyon eğitimi ve ardından klinik uygulama yapmaları şeklinde planlanmıştır. Öğrenciler simülasyon laboratuvarında klinik uygulama öncesi 32 saat senaryolar eşliğinde simülasyon eğitimi verilmiştir. Klinik uygulamanın son gününde, araştırmanın örneklemine oluşturan, araştırmaya katılmayı kabul eden 103 öğrenciye, anket formu uygulanmıştır. Verilerin toplanmasında literatür taranarak, öğrencilerin demografik özellikleri, akademik başarı durumu ve simülasyon eğitimine yönelik görüşlerini içeren 14 sorudan oluşan anket formu uygulanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde SPSS 20.0 paket programı kullanılmıştır. Nicel değişkenlerin değerlendirilmesinde ortalama ve standart sapma, nitel değişkenlerin değerlendirilmesinde sayı ve yüzde değerleri kullanılmıştır. Veri toplama işlemi öncesinde Hemşirelik Bölüm Başkanlığı'ndan yazılı, öğrencilerden sözlü onam alınmış ve Helsinki Deklerasyonu prensiplerine uygun davranılmıştır.

Bulgular

Öğrencilerin yaş ortalamaları $21,13 \pm 2,16$ ve %84,5'i kadın öğrencidir. %70,9'u Anadolu/fen lisesi mezunudur. %58,3'ü devlet yurdunda kalmaktadır. Öğrencilerin %72,8'i gelirini giderine eşit olarak belirtmiştir. Öğrencilerin akademik başarı durumları değerlendirildiğinde akademik not ortalamaları ortalaması $2,85 \pm 0,39$ (4'lük sistem), doğum, kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersi vize sınavı notu ortalamaları $70,32 \pm 10,52$ olarak bulunmuştur (Çizelge 1).

Çizelge 1. Öğrencilerin Bazı Sosyo-demografik Özelliklerinin Dağılımı (n=103)

Sosyodemografik Özellikler (n=103)	n	%
Cinsiyet		
Kadın	87	84,5
Erkek	16	15,5
Yaş ortalaması	21,13±2,16	
Mezun Olunan Lise Türü		
Anadolu/Fen Lisesi	73	70,9
Düz Lise	19	18,4
Anadolu Öğretmen Lisesi	8	7,8
Diğer	3	2,9
Yaşadığı Yer		
Devlet yurdu	60	58,3
Ailesinin evi	23	22,3
Öğrenci evi	14	13,6
Özel yurt	6	5,8
Akademik Başarı Durumu		
Akademik Not Ortalaması	2,85±0,39	
Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Dersi Vize Sınavı Not Ortalaması	70,32±10,52	

Öğrencilerin %87,4'ü simülasyon eğitimi almanın klinik uygulamaya hazırlanmalarını olumlu etkilediğini düşündüğünü belirtmiştir. Simülasyon eğitiminin klinik uygulamada özgüveni etkileme durumları sorgulandığında öğrencilerin %95,1'i olumlu etkilediği yönünde görüş bildirmiştir. Öğrencilerin %80,6'sı simülasyon eğitiminin klinik uygulamadan memnuniyetlerini olumlu etkilediğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Simülasyon eğitiminin klinik uygulama başarısı etkisine dair düşünceleri sorulduğunda öğrenciler ilk üç sırada eksikliklerini önceden görmelerini sağladığını (%75,7), klinik başarılarını arttırdığını (%72,8), hata yapma risklerini azalttığını (%61,2) ifade etmiştir (Çizelge 2). Öğrencilerin %59,2'si simülasyon eğitiminin kritik karar verme süreci üzerine etkisi olmadığını, %51,5'i iletişim becerilerini olumlu etkilemediğini, ancak %53,4'ü klinik çevreye alışmada kolaylık sağladığını belirtmiştir (Çizelge 2). Öğrencilerin %50,5'i simülasyon eğitiminin hasta bakım becerilerini artırmadığı görüşüyle, öğrencilerin yalnızca %3,9'u simülasyon eğitiminin klinik uygulama başarıları üzerine herhangi bir etkisi olmadığını bildirmiştir. (Çizelge 2). Tabloda belirtilmemekle birlikte öğrencilerin %93,2'si simülasyon eğitiminin yaygınlaştırılması gerektiğini düşünmektedir. Öğrencilerin %70,9'u simülasyon senaryolarının konuyu anlamalarını kolaylaştırdığını, %52,4'ü simülasyon senaryolarının öğrenciyi ders çalışması için teşvik ettiğini ve %51,5'i derse katılımlarının arttığını belirtmiştir. Buna karşın, öğrencilerin %64,1'i sınav başarısını olumlu etkilemediği yönünde görüş bildirmiştir (Çizelge 2).

Çizelge 3.'de simülasyon eğitiminin öğrencilerin klinik uygulama becerilerine etkisine ilişkin görüşlerinin dağılımı yer almaktadır. Öğrencilerin %71,8'i teorik bilgilerini klinik uygulama sırasında daha iyi kullanabildiğini belirtmiştir. Öğrencilerin %47,6'sı simülasyon eğitimi almanın hastalarla iletişimi kolaylaştırdığını bildirirken, öğrencilerin %29,1'i ekip içi işbirliğini arttırdığını bildirmiştir. Öğrencilerin yalnızca %11,7'si ise simülasyon eğitiminin klinik stresi arttırdığını düşünmektedir (Çizelge 3).

Çizelge 2. Öğrencilerin Simülasyon Eğitiminin Kadın Hastalıkları Hemşireliği Dersinin Teorik ve Klinik Eğitimine Etkisine İlişkin Görüşleri (n=103)

	n	%
Simülasyon Eğitiminin Klinik Uygulamaya Hazırlanmayı Etkileme Durumu		
Olumlu Etkiledi	90	87,4
Olumsuz Etkiledi	2	1,9
Etkilemedi	11	10,7
Simülasyon Eğitiminin Klinik Uygulamada Özgüveni Etkileme Durumu		
Olumlu Etkiledi	98	95,1
Olumsuz Etkiledi	0	0
Etkilemedi	5	4,9
Simülasyon Eğitiminin Klinik Uygulamadan Memnuniyeti Etkileme Durumu		
Olumlu Etkiledi	83	80,6
Olumsuz Etkiledi	1	1,0
Etkilemedi	19	18,4
a. Kritik Karar Vermeyi Geliştirdi		
Evet	42	40,8
Hayır	61	59,2
b. Klinik Başarıya Olumlu Katkıda Bulundu		
Evet	75	72,8
Hayır	28	27,2
c. Gerçek Klinik Çevreye Alışmayı Kolaylaştırdı		
Evet	55	53,4
Hayır	48	46,6
d. Eksikliklerin Önceden Görülmesini Sağladı		
Evet	78	75,7
Hayır	25	24,3
e. Hata Yapma Riskini Azalttı		
Evet	63	61,2
Hayır	40	38,8
f. İletişim Becerilerinin Gelişmesine Katkıda Bulundu		
Evet	50	48,5
Hayır	53	51,5
g. Hasta Bakım Becerisini Artırdı		
Evet	51	49,5
Hayır	52	50,5
h. Herhangi Bir Etkisi Olmadı		
Evet	4	3,9
Hayır	99	96,1
i. Klinik Öncesi Olumsuz Deneyim Kazandı		
Evet	3	2,9
Hayır	100	97,1
j. Simülasyon Senaryoları Konuyu Anlamamı Kolaylaştırdı		
Evet	73	70,9
Hayır	30	29,1
k. Derse Katılımı Arttırdı		
Evet	53	51,5
Hayır	50	48,5
l. Ders Çalışmam İçin Teşvik Etti		
Evet	54	52,4
Hayır	49	47,6
m. Sınav Başarısını Olumlu Etkiledi		
Evet	37	35,9
Hayır	66	64,1
n. Derse İlgimi Arttırdı		
Evet	33	32,0
Hayır	70	68,0
o. Derse İlgimi Azalttı		
Evet	3	2,9
Hayır	100	97,1
p. Kaygımı Arttırdı		
Evet	24	23,3
Hayır	79	76,7
r. Sıklıma Neden Oldu		
Evet	11	10,7
Hayır	92	89,3
s. Gereksiz Tekrarlara Neden Oldu		
Evet	6	5,8
Hayır	97	94,2
t. Dersi Kavramamda Etkisi Olmadığını Düşünüyorum		
Evet	4	3,9
Hayır	99	96,1

Çizelge 3. Simülasyon Eğitiminin Öğrencilerin Klinik Uygulama Becerilerine Etkisine İlişkin Görüşleri (n=103)

İfadeler*	n	%
a. Aktif bir şekilde katılmama sağladığımı düşünüyorum		
Evet	47	45,6
Hayır	56	54,4
b. Teorik bilgilerimi daha iyi kullanabildiğimi düşünüyorum		
Evet	74	71,8
Hayır	29	28,2
c. Klinik stresimi azalttığımı düşünüyorum		
Evet	49	47,6
Hayır	54	52,4
d. Hastayla iletişimimi kolaylaştırdığımı düşünüyorum		
Evet	49	47,6
Hayır	54	52,4
e. Hasta yakınlarıyla iletişimimi kolaylaştırdığımı düşünüyorum		
Evet	38	36,9
Hayır	65	63,1
f. Ekip içi işbirliğini arttırdığımı düşünüyorum		
Evet	30	29,1
Hayır	73	70,9
g. Klinik stresimi arttırdığımı düşünüyorum		
Evet	12	11,7
Hayır	91	88,3

*Birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tartışma

Günümüzde hemşirelik eğitiminde simülasyon kullanımı giderek yaygınlaşan uygulamalardan birisidir. Bu bağlamda araştırma, kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği dersinde simülasyon yöntemi ile uygulama yapan öğrencilerin simülasyon eğitiminin teorik ders ve klinik uygulama becerileri üzerine etkisine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışmamızda simülasyon eğitimi alan öğrencilerin aldıkları eğitimlerin klinik uygulamaya hazırlanma durumlarını, klinik uygulamadaki özgüvenlerini olumlu etkilediğini düşündükleri belirlenmiştir. Bunun yanı sıra öğrencilerin büyük çoğunluğu senaryolar eşliğinde verilen simülasyon eğitiminin klinik uygulamadan memnuniyetlerini olumlu etkilediğini bildirmişlerdir. Ömer'in (2016) çalışmasında öğrencilerin klinik simülasyon deneyiminden memnun kaldıkları belirlenmiştir.¹⁹ Zapko ve ark.'nın çalışmasında da öğrencilerin simülasyon deneyiminden memnun kaldıkları ve uygulama sırasında kendilerinden emin oldukları bildirilmiştir.²⁰ Reid-Searl ve ark.'nın kalitatif çalışma sonucuna göre ise simülasyon eğitiminin öğrencilerin özgüvenlerinin gelişmesi/korkularının azaltılması konularında etkili bir yöntem olduğu saptanmıştır.²¹ Literatürde hemşirelik eğitiminde simülasyon kullanımına ilişkin çalışmaların bulunduğu ve bu sonuçların bizim çalışmamızdan elde edilen sonucu destekler biçimde olduğu görülmektedir. Simülasyon eğitiminin, öğrencilere klinik uygulamaya başlamadan önce deneyim kazandırması ve hata yapma riskini en aza indirmeyi sağladığı için öğrencilerin bu uygulamadan memnun kaldığı ve özgüvenlerinin gelişip korkularının azaldığı düşünülmektedir. Öğrencilerin simülasyon eğitiminin klinik uygulama başarısına etkisine ilişkin görüşleri alındığında, öğrencilerin neredeyse tamamı simülasyon eğitiminin klinik başarılarını arttırdığını düşündüklerini ve klinik uygulama öncesi olumlu deneyim kazandıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin yarısından fazlası eğitimin gerçek klinik çevreye alışmalarını kolaylaştırdığını, hata yapma risklerini azalttığı ve neredeyse tamamı bu yöntemle verilen eğitimin yaygınlaştırılması gerektiği yönünde görüş bildirmiştir. Reid-Searl ve ark.'nın yaptığı kalitatif çalışmada verilen simülasyon eğitiminin öğrencilerin klinik gerçekliğe hazırlanmalarında etkili bir yöntem olduğunu belirttikleri sonucuna varılmıştır.²¹ Ardıç ve ark.'nın çalışmasında ise öğrenciler obstetrik becerilerle ilgili

simülasyon eğitiminin öz-yeterlik, mesleki beceri, kendine güven, problem çözme, iletişim ve takım çalışması üzerinde etkili buldukları yönünde görüş bildirmişlerdir.¹⁷ Öğrencilerin simülasyon eğitimi sırasında klinik uygulamada karşılaşılabilecekleri durumları farklı senaryolarla deneyimlemesi, bu süreçte pratik yapma şansı bularak uygulamaya çıkmalarının öğrencilerin klinik başarı ve deneyimleri üzerine olan düşüncelerini olumlu yönde etkilediği düşünülmektedir.

Çalışmamızda öğrencilerin büyük çoğunluğu simülasyon eğitiminin klinik uygulama öncesi eksikliklerini önceden görmelerini sağladığını belirtirken, neredeyse yarısı kritik karar verme süreçleri üzerine etkisi olduğunu belirtmiştir. Sullivan-Mann ve ark.'nın çalışmasında ise senaryolar eşliğinde yapılan simülasyon eğitiminin öğrencilerin kritik düşünme becerileri üzerine olumlu etkisinin olduğu bildirilmiştir.¹¹ Nehring ve Lashley simülasyon eğitiminin öğrencilerin kritik düşünme becerilerini geliştirmede etkili olduğunu belirtmişlerdir.²² Simülasyon senaryolarında kritik karar verme becerilerine yönelik uygulamaların olması ve öğrencilerin klinik uygulama öncesinde buna yönelik bakım planlamalarının, kritik karar verme sürecinde kendilerini başarılı hissetmelerini sağlayabilmektedir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin yarısından fazlasının simülasyon eğitiminin derse katılımlarını arttırdığını ve ders çalışmaya teşvik ettiği görüşünde oldukları saptanmıştır. Bununla birlikte, öğrencilerin büyük bir kısmı simülasyon senaryolarının konuyu anlamalarını kolaylaştırdığını belirtmiştir. Ancak öğrencilerin çoğu simülasyon eğitiminin derse olan ilgilerini arttırmadığını bildirmiştir. Benzer şekilde öğrencilerin çoğu simülasyon eğitiminin sınav başarısı üzerine olumlu etkisinin olmadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin bu görüşleri, simülasyon eğitiminin teorik ders ve buna bağlı sınav başarısı üzerine çok fazla katkısı olmadığını düşündürmektedir. Hemşirelik eğitiminde simülasyon kullanımına ilişkin yapılan çalışmaların sistematik incelemesinde, hemşirelik eğitiminde simülasyon ile eğitimin etkili olduğu ve simülasyon eğitiminden sonra öğrencilerin, eleştirel düşünme, öz etkililik ve özgüven düzeylerinde artma olduğu ortaya konmuştur.²³ Çalışmamızda öğrencilerin büyük bir çoğunluğu simülasyon eğitiminin yaygınlaştırılması gerektiği görüşünü bildirmiştir. Bu doğrultuda simülasyon eğitiminin öğrencilerin bilgi, beceri, deneyim ve özgüvenlerini artırarak öğrencileri kliniğe hazırlamada etkili olacağı düşünülmektedir.

Literatürde öğrencilerin simülasyon eğitiminin kişilerarası iletişim becerileri üzerine olumlu etkileri bulunduğu rapor edilen çalışmalar bulunmaktadır.^{17,24,25} Bizim çalışmamızda öğrencilerin yalnızca yarıya yakını iletişim becerileri üzerine olumlu etkisi olduğu görüşündedir. Lee ve Kim'in çalışmasında kadın sağlığı hemşireliği simülasyon eğitiminin öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmede etkili olduğu bildirilmiştir.²⁴ McCabe ve ark.'nın çalışmasında ise simülasyon eğitiminin kişilerarası iletişim becerilerini ve işbirliğini artırdığı görülmüştür.²⁵ Simülasyon eğitimiyle öğrenciler klinik uygulama öncesi hastayla ve ekiple olan iletişim becerilerini her senaryoda öğretim elemanları gözetiminde geliştirmeye çalışmaktadır. Bu nedenle senaryolar eşliğinde simülasyon eğitiminde tekrarlı olarak yapılan iletişim provalarının öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirdiği düşünülmektedir.

Çalışmamızda öğrencilerin neredeyse yarısı simülasyon eğitiminin hasta bakım becerilerini arttırdığını bildirmişlerdir. Khalalia çalışmasında simülasyon eğitiminin hemşirelik öğrencilerinin bakım becerilerini arttırmada etkili olduğunu belirtmiştir.⁷ Bunun yanı sıra Mould ve diğerlerinin çalışmasında da simülasyon eğitiminin öğrencilerin kritik

bakımla ilgili güven ve etkinliklerini geliştirmede etkili olduğu belirlenmiştir.¹ Öğrencilerin klinik uygulama öncesinde simülasyon senaryoları eşliğinde klinik ortamı deneyimlemeleri, bakımı planlamaları ve bakım vermeleri, bu süreçte el pratiği kazanmaları ve hasta ile iletişim pratiği yapmalarının hasta bakım becerilerinin artmasına yönelik görüşleri üzerinde etkili olduğu söylenebilir.

Çalışmamızda öğrencilerin dörtte üçüne yakını simülasyon eğitiminin klinik becerilerini artırdığını ve teorik bilgilerini klinikte daha iyi kullanmalarını sağladığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin hemen hemen yarısının aldıkları simülasyon eğitiminin klinik streslerini azalttığı ve hastalarla olan iletişimlerini olumlu yönde etkilediği saptanmıştır. Khalaila'nın çalışmasında araştırmamızın sonucuna paralel olarak öğrencilerin aldıkları simülasyon eğitiminin anksiyetelerini azalttığı, kendilerine olan güveni ve bakım kabiliyetlerini artırdığı saptanmıştır.⁷ Alinier ve ark.'nın çalışmasında simülasyon eğitiminin öğrencilerin klinik beceri ve yeterlilik kazanmasında etkili olduğu belirtilmiştir.²⁷ Oh ve ark.'nın meta-analiz çalışması sonucuna göre simülasyon eğitiminin öğrencilerin bilgi ve klinik beceri edinme, kendine güven ve öğrenme motivasyonları üzerine olumlu etkisi olduğu bildirilmiştir.¹⁴ Lubbers ve Rossman'ın çalışmasında ise öğrenciler simülasyon eğitiminin özgüvenlerini ve memnuniyetlerini artırdığını belirtmişlerdir.²⁸ Çalışmamızın sonuçları literatürle benzerlik göstermektedir. Literatürde hemşirelik eğitiminde simülasyon kullanımının, öğrencilerin ekip çalışması becerilerini geliştirdiği belirtilmiştir.^{26,29} Ancak bizim çalışmamızda öğrencilerin, simülasyon eğitiminin ekip içi işbirliği sağlama üzerine çok etkili olmadığı kanaatinde oldukları görülmüştür. Bu bulgu, öğrencilerin bir ekibin parçası olarak etkin bir biçimde iletişim ve koordinasyonu sağlayamayarak, öğrencilerin işbirliği içinde çalışmadığını düşündürülebilir.

Öneriler

Hemşirelik eğitiminde simülasyon yönteminin kullanılması, öğrencilerin bilgi ve beceri geliştirmelerinin yanında bilginin klinik alanda kullanılabilmesinde öğrenme sürecinin önemli bir parçası olan bilişsel becerilerin kazanılmasında etkili bir yöntemdir. Çalışmamızın sonucunda klinik öncesi simülasyon ile verilen eğitime yönelik öğrencilerin olumlu ve bu yöntemin yaygınlaştırılmasından yana görüş bildirdiği, öğrencilerin simülasyon eğitiminden memnun olduğu, simülasyonun öğrencilerin özgüven, klinik öncesi deneyim, klinik başarı ve bilgi ve beceri kazanma üzerine olumlu etkileri olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bağlamda, klinik öncesi öğrencilerin beceri ve yetkinliklerini geliştirmek için simülasyon yönteminin öğrenci eğitimine eklenmesi ve yaygınlaştırılması önerilebilir. Bununla birlikte, çalışmamızda öğrencilerin yarısından fazlası, simülasyon eğitiminin kritik karar verme süreçleri üzerine etkisi olmadığını, yine öğrencilerin büyük bir kısmı ise ekip içi işbirliği ve sınav başarıları üzerine olumlu etkisinin olmadığını belirtmiştir. Araştırmanın farklı gruplarda ve örneklem sayısının çoğaltılarak yapılması önerilmektedir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma örneklemini bir devlet üniversitesinin Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü'nde Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği dersi alan öğrencilerle sınırlıdır. Araştırmaya katılmayı kabul eden öğrenciler dâhil edilmiştir.

Açıklamalar

Araştırma 29 Haziran-1 Temmuz 2017 tarihleri arasında Aydın'da düzenlenen 1. Uluslararası Sağlık Bilimleri Kongresi'nde sözel bildiri olarak sunulmuştur. Yazarlar

arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır. Bu çalışmada herhangi bir fon veya destekten yararlanılmamıştır.

Kaynaklar

1. Mould J, White H, Gallagher R. Evaluation of a critical care simulation series for undergraduate nursing students. *Contemp Nurse*. 2011;38(1-2):180-190. doi:10.5172/conu.2011.38.1-2.180.
2. Pike T, O'Donnell, V. The impact of clinical simulation on learner self-efficacy in pre-registration nursing education. *Nurse Educ Today*. 2010;30(5):405-410. doi:10.1016/j.nedt.2009.09.013.
3. Hovancsek MT. Using simulations in nursing education. In: Jeffries P, ed. *Simulation in nursing education: From conceptualization to evaluation*. New York, NY: National League for Nursing; 2007:2-10.
4. Nehring WM, Lashley FR. Nursing simulation: A review of the past 40 years. *Simul Gaming*. 2009;40(4):528-552. doi:10.1177/1046878109332282.
5. Moule P, Wilford A, Sales R, Haycock L, Lockyer L. Can the use of simulation support pre-registration nursing students in familiarising themselves with clinical skills before consolidating them in practice? Project Report. University of the West of England, Bristol. http://eprints.uwe.ac.uk/5043/1/NMC_Final_Report_UWE.pdf. 2006'da basıldı. 07.04.2017'de erişildi.
6. Warland J. Using simulation to promote nursing students' learning of work organization and people management skills: a case-study. *Nurse Educ Pract*. 2011;11(3):186-191. doi:10.1016/j.nepr.2010.08.007.
7. Khalaila R. Simulation in nursing education: an evaluation of students' outcomes at their first clinical practice combined with simulations. *Nurse Educ Today*. 2014;34(2):252-258. doi:10.1016/j.nedt.2013.08.015.
8. Institute of Medicine (IOM). *Health Professions Education: A Bridge to Quality*. Washington, DC: National Academies Press; 2003.
9. Cioffi J. Clinical simulations: development and validation. *Nurse Educ Today*. 2001;21(6):477-86. doi:10.1054/nedt.2001.0584.
10. Moorthy K, Vincent C, Darzi A. Simulation based training. *BMJ*. 2005;330(7490):493-494. doi:10.1136/bmj.330.7490.493.
11. Sullivan-Mann J, Perron AC, Fellner NA. The Effects Of Simulation On Nursing Students' Critical Thinking Scores: A Quantitative Study. *Newborn Infant Nurs Rev*. 2009;9(2):111-116. doi:10.1053/j.nainr.2009.03.006.
12. Reilly A and Spratt C. The perceptions of undergraduate student nurses of high-fidelity simulation-based learning: A case report from the University of Tasmania. *Nurse Educ Today*. 2007;27(6):542-550. doi:10.1016/j.nedt.2006.08.015.
13. Wagner D, Bear M, Sander J. Turning simulation into reality: Increasing student competence and confidence. *J Nurs Educ*. 2009;48(8):465-467. doi:10.3928/01484834-20090518-07.
14. Oh P, Jeon KD, Koh MS. The effects of simulation-based learning using standardized patients in nursing students: A meta-analysis. *Nurse Educ Today*. 2015;35(5):6-15. doi:10.1016/j.nedt.2015.01.019.
15. Gardner R and Raemer DB. Simulation in obstetrics and gynecology. *Obstet Gynecol Clin North Am*. 2008;35(1):97-127. doi:10.1016/j.ogc.2007.12.008.
16. Şendir M. Kadın sağlığı hemşireliği eğitiminde simülasyon kullanımı. *F.N. Hem. Derg*. 2013;21(3):205-212.
17. Ardic M, Pinar G, Barker E. Undergraduate Nursing Students' Perceptions of Obstetric Skills Following High-Fidelity Simulation Experience. *ARC J Gynecol Obstet*. 2016;1(2):19-25. doi:10.20431/2456-0561.0102005.
18. Pinar G, Abay H, Akalin A. The effect of senario-based simulation training technology on knowledge and skills of maternity nursing students in Turkey. *Int J Dev Res*. 2016;6(6):8096-8101.
19. Omer T. Nursing Students' Perceptions of Satisfaction and Self-Confidence with Clinical Simulation Experience. *J Edu Pract*. 2016;7(5):131-138. doi:10.13140/RG.2.1.2104.2800.
20. Zapko KA, Ferranto MLG, Blasiman R, Shelestak D. Evaluating best educational practices, student satisfaction, and self-confidence in simulation: A descriptive study. *Nurse Educ Today*. 2018;60:28-34. doi:10.1016/j.nedt.2017.09.006.
21. Reid-Searl K, Happell B, Vieth L, Eaton A. High fidelity patient silicone simulation: A qualitative evaluation of nursing students' experiences. *Collegian*. 2012;19(2):77-83. doi:10.1016/j.colegn.2011.09.003
22. Nehring WM and Lashley FR. Current use and options regarding human patient simulators in nursing education: an international survey. *Nurs Educ Perspect*. 2004;25(5):244-248.
23. Şendir M, Doğan P. Hemşirelik Eğitiminde Simülasyonun Kullanımı: Sistematik İnceleme. *F.N. Hem. Derg*. 2015;23(1):49-56.
24. Lee WS, Kim M. Effects and adequacy of high-fidelity simulation-based training for obstetrical nursing. *J Korean Acad Nurs*. 2011;41(4):433-443. doi:10.4040/jkan.2011.41.4.433.
25. McCabe ED, Gilmartin JM, Goldsamt AL. Student self-confidence with clinical nursing competencies in a high-dose simulation clinical teaching model. *J Nurs Educ Pract*. 2016;6(8):52-58. doi:10.5430/jnep.v6n8p52
26. Kathleen AK. Associate degree nursing students' perceptions of learning using a high-fidelity human patient simulator. *Teach Learn Nurs*. 2007;2(2):46-52. doi:10.1016/j.teln.2007.01.009
27. Alinier G, Hunt B, Gordon R, Harwood C. Effectiveness of intermediate-fidelity simulation training technology in undergraduate nursing education. *J Adv Nurs*. 2006;54(3):359-369. doi:10.1111/j.1365-2648.2006.03810.x.
28. Lubbers J, Rossman C. Satisfaction and self-confidence with nursing clinical simulation: Novice learners, medium fidelity, and community settings. *Nurse Educ Today*. 2017;48:140-144. doi:10.1016/j.nedt.2016.10.010.
29. Schoening AM, Sittner BJ, Todd MJ. Simulated clinical experience nursing students' perceptions and the educators' role. *Nurse Educ*. 2006;31(6):253-258. doi:10.1097/00006223-200611000-00008